

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDLMÉVEL.

o o o o o o o o

Nro 21.

Költ Bétsben, Sz. Mihály Havának (Septembernek)
11-dik napján 1798-dik Elztendőbenn.

Béts.

Hertzeg Repnin Örfz Feldmarsall; vízf-
fza indúlt innét, ötöd nappal ez előtt Pé-
tersburgba.

Az itt őrizetenn lévő Lovas-Katona-
ság, ma ád hadi-próbát Ő Felsége előtt.

Német Birodalmi Tudósítások.

Rastadt: A' Német Deputátzió, Aug.
29-dikénn készítette el a' Fr. Követség-

Y

nek 22-dik Augustusi Írására való választ, melynek rövid summája ide megy ki: hogy a' Német Deputátzió, a' mely kívánságaira a' Fr. Követségeinek reá állhatott; reá állott: a' mellyekre eddig reá nem állott, nem is állhat ezután is, mivel azok, bátorságos és illendő Békességekötés' feltételei nem lehetnek: minekokáért reményli is azoktól való el állását a' Fr. Kormányszéknek, mely már több ízben nyújtott reménységet a' maga-mérséklés eránt.

Ezen nyilatkoztatására a' Német Deputátziónak, Sept. 1-ő napján feleltek a' Fr. Követek, utolsó választ kívánván a' magok 22-dik Augustusi Írásokbann ki tett kívánságaikra.

Török Birodalmi Tudósítás.

A' leg-újabb Konstantinápolyi Levelek bizonyosnak írják, hogy a' Török Udvar, hadat hirdetett a' Fr. Respublika ellen, 's gyorsan téteti a' leg-nagyobb hadi készületeket, hogy az Oroszok' társaságában, foganatossann szállhassanak szembe a' Frantziákkal.

Nagy Britanniai Tudósítások.

Bonapartéról semmi bizonyost nem tudtak még Londonbann Aug. 21-dik napjáig; hanem azon a' naponn, ez állott a' Londoni Újságokbann: „A' mint halljuk, egy Expressus, oly híradással érkezett ma

ide Egyiptomból, hogy a' Tuloni Fr. Hajóssereg bizonyosan bé-fzállott Júl. 7-dik napján, az Alexándriai Kikötőhelybe. — A' Napkeleti Indiába kereskedő Társaságnak is érkezett ma egy Embere, oly jelentéssel, hogy két kereskedő hajóit a' Társaságnak, Raymond ot és Wodeok ot elvette egy Precieuse nevű Fr. Fregát Apr. 20-dikán Tilechery-Beybenn: az Anglusok ellenbenn, la Vaillante nevű Fr. Korvettet nyertek el mostanság, a' mellyen 27 Papokat, és 27 mezfszföldi számkivetésre íteltetett Személyeket szándékozott Cayenbe (Déli-Ámerikába) küldeni a' Fr. Direktórium.

Lion nevű Anglus líneai hajó, munitzióval indulván Cádiz elől, Nelson Admirális Hajósseregéhez, útjábann el vett Carthagenánál egy Dorothea nevezetű 44 ágyús Spanyol Fregátot; más 3 Fregátokat pedig meg-fzalasztott.

Négy reguláris, és egynehány Polgárkatoná-Reg. eket szándékozik még az Udvar Napkeleti Indiába küldeni, egy Hadi Hajósseregosztály' általma alatt, melynek vezérlését ama' nevezetes Sir Sidney Smith-re bízta.

Londonból Aug. 24-dikénn: — „*The Times*” című Ministériális Újságunkbann áll, hogy már officiális Tudósítást is vett az Udvarunk az eránt, hogy Bonaparte, némely ellentállásnak viszfza-nyomasa után,

valósággal el foglalta Júl. 8-dikán Alexanderiát. “

„Berlini Ministerünk Lord Elgin, tegnap ide érkezett: de a' mint hallatik, ismét vízfőz fog menni kevés idő múlva Berlinbe. “

Olasz - Országi Tudósítások.

A' Nápolyi Felség, egy hathatós Hirdetményt tétetett közönségesse az Udvari Újságban, melyben jelenti, hogy mivel egy felől, a' meg-változtatott igazgatású szomszéd Olasz Tartományok, nagy hadikészületeket tesznek; más felől az Afrikai Rabló-Tartományok, Málta Szigete magauraságának meg-szünése után vakmerőbökké kezdenek lenni: tehát ezen környüllátásokhoz képest, a' két Szicziának minden 17 és 45 esztendő között lévő feleségtelen Lakosai (kik közzé magát is oda érti a' Király mint Fő-Generálist, a' Fiai-val egygyütt) úgy fognak tartatni mint reguláris Katonák, kiknek kötelességjek léfő azonnal meg-jelenni a' magok Korpúsaiknál, az első jeladásra. Ha pedig a' Tengeri Tolvajok, vagy akármely más ellenséges Nemzet ellen által való meg-támadtatás még nagyobb védelmet kívánna: akkor minden Alattvalók úgy gondoltatnak mint születt Katonák, és minden kifogás nélkül kötelesek, a' Religiónak, Koro-

nának, 's tulajdon Vagyonjoknak és életeknek őltalmazására.

Rómába, az újjonnan ki nevezett Fr. tzia Kommiszszáriusok, Düport, és Bertholio, már meg-érkeztek, kik is Hazafi Florenssel hárman viselik most Rómábann a' Fr. Direktórium' képét.

Frantzia-Országi Tudósítások.

A' Katonáskodásra nézve, következő Végzéseket határozott meg Aug. 18-dikánn a' Törvényhozó Ifjabbik Tanács. 1.) Minden Frantzia, Katona, és köteles a' Haza' őltalmazására. 2.) Midőn ki hirdettetik, hogy veszedelembenn van a' Haza: ugyan azon ki - hirdettetés által hívattatnak minden Frantziák, a' Törvény által ki szabott mód szerént való őltalmazására a' Hazának. Nints itt helye semmi ki - fogásnak, ha mindjárt valaki elbatsátódott is már a' katonaságból. 3.) Midőn nints veszedelembenn a' Haza: akkor önként való katonává léétel, vagy a' katonai laistromba való bé-íratás által formálódik a' szárazonn vitézkedő vagy földi Sereg. 4.) Az ollyatén Fr. ák, a' kik 18 egész sz. elzt. dős koroktól fogva, 30 elzt. dős korokig akarják önként magokat földi katonaságra fel-vétetni: különös laistromba tartoznak magokat bé-íratni, mely laistromot a' végre a' Municipális Tisztviselők fognak tartani, de a' melybe csak az ollyan Polgárokat írják bé, kik a' magok jó

viselőtéről Bizonyság - levelet mutathatnak a' Helység Nemzeti Ágenssétől, és a' Kanton Békebirájától. 5.) A' katonai laistromba való bé íratás (militaris Conscriptio) kiterjed minden fegyvert fogható, 's 20 és 26 esztendőök között lévő idejű Fr. ákra. 6.) Ki vagynak véve a' Conscriptió alól a.) Az olyan Polgárok, kik a' most említett korbann vagynak ugyan: de már az 1793-dik esztendőbéli 23 dik Augustusi Törvény által requizitzióba vétettek, következésképpenn egy részét teszik a' Seregnek. b.) Kik a' Törvény szerént tengeri szolgálatra vagynak rendeltetve. c.) Kik egészsz hitelességű Bizonyságleveleket mutathatnak az eránt, hogy ők örökös obsitot kaptak. d.) A' feleslegvaló Fő-és Altisztek, de ezek kötelesek a' Seregnél maradni mind addig, míg valóságos szolgálatbann el nem töltenének négy esztendőket, avagy a' Conscriptióra kívántató időt meg nem haladták. Az az idő, mellyet otthonn töltenek el, valóságos szolgálatbéli idő gyanánt véetődik, és ha a' Sereghez hívattnak: nem lehet őket más rangbann való szolgálatra kötelezni, hanem a' millyen ranggal szolgáltak már annakelőtte. — Más nap több Végzések is töldődtek még ezen Tzikkelyekhez, p. o. hogy senki, Tiszté nem lehet, ha tsak 3 esztendeig, Volontér vagy Altiszt fővel nem szolgált, ki-vévén az Artilleristákat 's a' t.

A' Tengeri dolgokra ügyelő Minister eránt azt végezte a' Törvényhozó-gyűlés, Aug. 23-dikánn, Boulay-Paty nevű Tagjának fel-tétele szerént: hogy 125 millió lívert kell adatni Annak a' kezébe. Azon alkalmatossággal Boulay Paty, le-romlását jövendőlte az Anglusok tengeri hatalmának; két okokból, úgymint: Egyiptomba, Arábiába, Pesiába, 's Indiába való el-jutásokból a' Frantziáknak. 2.) Angliába való bé rontássokból.

Hogy a' hadnak egészsz foganatossággal való folytatására elégséges pénzze legyen a' Direktóriumnak: e' végre a' Törvényhozó Ifjabbik Gyűlésnek javasolta Aug. 15-dikénn Cholet nevű Tag, hogy a' Kiköltözött Frantziáknak örökségeiket ki kell a' Szülék kezéből venni, mert leg-alább is bé kerül azokból száz millió líver a' Közönséges Társaság' Kaszszájába. A' bővebb tanátskozást ezen tárgyról 21-dik Aug. ra halasztotta a' Gyűlés: hanem a' kész pénz-béli fogyatkozást tsak ugyan pótolta valamely részben, el végezvénn, hogy 25 millió líver papiros-pénz készítődjék, melynek fundusául szolgálnak a' Nemzeti jószágok.

A' Törvényhozó-gyűlésnek Ifjabbik Tanáttsa el végezte, hogy minden Tagnak eddigvaló rendes fizetéséhez, hónaponként 3 száz líver járúljon tóldalékúl, szállás- és

Szekretárius-tartásra, 's más efféle mellékes költekezésekre.

Ellenbenn az is el végeződött ugyan akkor, t. i. Aug. 15 dikénn, hogy azon-túl, egy Tagja is a' Törvényhozó-gyűlésnek részt ne vegyen egy szállításhann is, mely, a' Respublika' számára tevődik.

Az ajándékkal való meg-veztegettetetés úgy adódott elő, a' Törvényhozó Ifjabbik Tanátsnak 19-dik Augustusi Ülése-benn Duplantier által, mint minden hivatalokbann igen el hatalmazott pestis, melynek ki-irtására egy kemény törvényt javasolt Duplantier, mely Törvényről azt végzette előre a' Gyűlés, hogy nyomtatassék ki.

A' Breszti Kikötőhelyből, egynehány különböző nagyságú hadi hajók indultak ki Aug. 15 dikénn.

Ama' kegyetlen Massena Generális alatt, Rómában el követett rablásoknak ellenzéseért, 's azoknak a' Frantzia Direktóriumnál való bé-panaszlásaért, kénteleneknek látták magokat sok Fr. Katona Tisztek el hagyni tisztségjüket. Ezeknek meg-ítélésére egy Hadi-Tanáts állítótó-vánn fel, bünteleneknek deklarálta őket.

Brüsszelből Aug. 22-dik napján. — „Az Angluzok mind tsak próbálgatják még: hogy Flandriába ki-szállhassanak a' szárazta, most is nagy erővel jelentenek meg Blankenberg előtt, és egynehány könnyű

Hajóik a' tenger-partokhoz közel jöttek, hogy ki-tanúlhassák, hol lehetne inkább ki-szállani. A' Batáviai Respublikát is nem fűnnek meg fenyegetni az Ánglusok, de az oda való Kormányfő is telyes erő-benn vígyáz.

A' Katónák Brűfszeleenn ismét kezde-nek keresztűl-útagatni. Tegnap előtől fog-va, sok gyalog és Lovas Korpusok men-tenek itr keresztűl a' Mayntzi Sereghez, jövén most az Ánglusok ellen rendelt Se-reg' derekától, mely annyival különösebb-nek tetszik előttünk, hogy ez előtt nem sokkal még azon Sereg is, mely a' Rhenus felé vőlt útbann, a' tenger parthoz rende-lődött. — Lille, Valenciennes, Cambray, és az Északi Departamentomok' több he-lyeiről még többek is várattatnak: a' fel-ső Rhénus felé is nagyon takarodik a' Ka-tonaság. A' Respublika' mind régibb mind újabb Departamentomibann a' leg-nagyobb tűzzel ösfze-kerestetnek a' Katonaságra alkalmas idejűek.

Aachenből is Aug. 24-dik napján indúlt a' Gárnizon a' Rhénus felé. — Generális d' Haupoult parantsolatot vett: hogy min-den késedelem nélkül egész Osztályjával a' Rhénuson mennyen által. A' Maas, és a' Rhénus között való Kommandó, Ge-nerális Türeaura bízzattatik.

Sok Pári'si Újságok mérészlettek kemé-nyen rostálni azon változtatásokat, melye-

ket a' Fr. Direktórium szándékozik tenni a' Cisalpina Respublika igazgatásában. Ki kél azok ellen különössenn a' Journál de France, 's azt mondja, az Ex-Gróf Serbelloniról, hogy az azért nyerte meg a' Fr. Direktorok' grátziájokat, mert meg-tanította azoknak Szakáttsaikat, a' rántótának, parmazán-sajttal való készítésére 's a' t.

A' Cisalpina Respublikábann teendő változtatások fel-fordúltak a' Törvényhozó gyűlésben is Aug 20 dikán. Bonaparte Lucianus, a' Generális Testvére, a' leg nagyobb tüzzel kelt ki az Ötszázak Tanáttsában az ellen: hogy miért akarnak egy szövetséges Hatalom Konstitútziojába belé szólni, és miért akarnak az ez előtt kevés idővel jóvá hagyott, 's a' Cisalpinai Néptől is bé vett Konstitútzióbann változtatást tenni. 's a' t. Kevéssel az előtt, hogy Bonaparte az ötszázak Tanáttsábann ezt elő hozta volna: a' Cisalpinum Direktóriumtól Pári'sba küldett Gen.Lahoznak, a' Külső dolgokra ügyelő Ministerhez bé adott egy írássa, minden Újságokbann ki jött, melybenn is e' vólt:

„ Polgár Minister! Thermidor' 11-dik és 20-dik napjainn írott Leveleim mellett, a' Cisalpinum Direktóriumnak a' Frantzia Direktóriumhoz küldött Írássának párját is, az én ide lett küldtetésem okát elő adó két Jegyzésekkel egyetembenn, Ke-

gyelmed' eleibe terjeszteni szereztsém volt. — Az én Kormányfőszékem' ki-fejésiből által láthatta Kegyelmed, mely sürgető volt az én ide küldettedem; mivel attól függ, hogy egy, a' Konstitúció ellen lett gyűlölséges öfzsze esküvés, szándékábann elő ne mehessen; és továbbá megakartuk tudni, mitsoda értelembenn legyen a' Frantzia Direktórium, azon egynehány Istentelenek eránt, kik mint Újjítók, Trouve hazánál gyűlnek öfzsze. Az említett két jegyzésekből ezen egész dolgot, a' maga rútfőzínébenn meg-láthatta Kegyelmed, mint azon Istenteleneknek is neveiket, kik a' Konstitúziót fenekestől fel akarják fordítani; nem különbenn a' Konstitúció meg maradása mellett buzgó közgondolkodást is; és végtére által láthatta az olyan újjításokból eredni szokott veszedelmeket is, mellyek a' Cisalpina Respublikával, a' Frantzia Sereg Olasz Országbann való bátorságát is kotzkára teszik ki. — Ehezképest, Lahoz a' Direktóriumtól, egy minél hamarább adandó feleletet, és audienciára való botsáttatást kíván.

A' Monitőrbenn, mely Újságot az előtt, a' mostani Cisalpinai Fr. Követ Trouve adott ki, és a' mely, a' Cisalpina Respublikábann teendő változtatásoknak (melyeknek az előadás szerént Trouve a' Koholója) igen pártját fogja, ezt lehetett más nap

olvasni: „, hogy Generális Lahoz nem eszmertetett meg a' Cisalpinum Direktórium Követjének lenni, és hogy Generális Brüne, és a' Követség Szekretáriussa Dávid hallgattattak meg, a' Cisalpina Respublikábann teendő változtatás' dolgábann, és hogy Generális Lahoz és Követ Visconti parantsolatot kaptanak, hogy Pári'st hagyják el.“

Helvétziai Tudósítások.

A' mely Szövetséget, Zeltner és Jenner Helvétus Követek kötöttek Pári'sbann a' Külső dolgokra ügyelő Fr. Ministerrel Talleyrand Perigordal, meg-erössítették azt a' Helvétziai Törvényhozó-gyűlésnek mind két Tanáttsai.

A' Helvétziai Direktórium, Had-Ministerre nevezte Reynier Generálist, a' ki Fr. szolgáltaiban vagyon, de született Helvétus.

Az említett Direktórium egy Hirdetményt adott ki Aug. 22-dikénn, melybenn a' béketelenkedő Helvétziai Distriktusoknak minden egygyesülését meg-tiltja a' több részeivel Helvétziának; hogy így hamar nem lehet egyébképpenn: éhség által kényszerítse őket a' Konstitútzió' bévétele. A' béketelenkedő Distriktusok közül valók kiváltképpenn, a' Waldstaetteni Kantonhoz kaptsoltt Schweitzi és Stanz Distriktusok.

A' Graubündteni Lakosoknak legnagyobb részét reá veheti e' a' Fr. Direktórium; a' Helvétziai Respublikával való magok egygyesítésére? nem vólt még bizonyos Aug. 28-dikánn.

Batáviai Tudósítások.

Hogy a' Selandiai partokra bé-rontottak vólna már az Ánglusok és Oroszok vóltaképpen, nem bizonyosodott meg: de hogy igen környékezik azokat, olvassuk az újjabb Levelekből is, mely Levelek szerént, a' mostani igazgatás' ellenségei mindent el követnek, hogy a' Népet fel-lázasztthassák abban a' szempillantásbann, melyben az Ánglusok és Oroszok meg fog-ják próbálni a' nevezett partokra való ki-szállást. A' Flieszingeni Battériákat, és a' Kikötőhely előtt fekvő Batavus hajókat ágyúzzák az Ánglusok. (Flandriának Ostendai és Blankenbergi partjai előtt is ismét feles számú Ánglus hajók csoportoznak, melyek sok dolgot adnak a' tenger-meljük Battériáknak.)

Az újjonnan választatott Batavus Direktórokról, nevezetes: hogy egy se' vólt közzülök, se' Nemzeti-gyűlésnek, se' Direktoriális Kommiszióinak Tagja. Hármann deprekálták is a' Direktori hivatalt, de a' Törvényhozó nagyobbik Tanács nem vette be kettőnek, úgymint: Hafselt és Hoet

Polgároknak mentségeket, kik is a' szerént; Ermerens és Harsolte Kollegáikkal egyetemben, nagy czeremóniával bé - ültetődtek Aug. 17. dikénn Direktori székeikbe: hanem az 5. dik új Direktornak Hettema Polgárnak mentségét kéntelen vólt bé venni a' Törvényhozó - Tanáts: mert meg - mutatta Hettema, hogy ő még nints annyi időtől fogva Hollandiábann, a' mennyit kívánn a' Konstitútzió a' végre, hogy valaki Direktorrá választódhassék, az az: húsz esztendőktől fogva.

Az új Kormányfészék minden figyelmeztességét, a' mód nélkül meg - tsökkent Finántziára kezdte fordítani. Már az előbbení Kormányfészék Július' 31. dik napján fon-tossann elébe terjesztette azt a' Törvényhozó-gyűlésnek, és e' folyó esztendőbeli költségekre szükségesnek állította, hogy 36 millió forintot, szabad-akarat szerént való ajándék név alatt kellene öszsze-gyűjteni. Az ő előadások rövidenn ez:

„PolgárKépviselők! Ámbár a' leg kedvetlenebb foglalatosság az egy Társaság' igazgatóinak, mikor azok, a' Társaságtól terhes adót kényszerítettnek kívánni: mindazáltal kéntelenek vagyunk tölletet azt kívánni, mert a' szomorú idő szerént, melyben élünk, nem lehet oly rendkívüli való nagy költséget, a' szokott útonn módonn meg tenni, és a' jövő esztendőben se' lehet jobbat reményleni, mert még a' háborúnak

zetét fellegi leg kisebb részben sem ofzolnak. — A' szünetlen tartó had; a' költsönvett száz millió le-fizetésének terhe, melyet 1795-benn a' Frantzia Respublikának adánk; a' had alatt tsinált sok adósságok interessének le fizetgetése; 's több ilyenek kénytelenítenek bennünket, hogy szokatlan és rendkívülvaló utakat válasszunk a' Státus' szükségéi pótlására.

Spanyol-Országai Tudósítások.

A' Spanyol Udvarnál eddig vólt Fr. Követ, Hazafi Truguet, még mind ez ideig Mádruban múlat, és úgy látszik, Frantzia Országba visszafutni még nem is szándékozik, mivel újjonnan szállást fogadott ki magának. Az ő helyette oda ment új Követ, Hazafi Gvillemardet, mindennek tettségét kezdi meg-nyerni szép maga alkalmaztatása által. — A' Király és Királyné, az egész Királyi Familiával egyetemben, Aug. 3-dik nájánn, Ildefonsóba útaztak, hogy azon rekkenő hévséget ne fzenvedjék, mely ezenn a' nyáronn Mádrutbann véghetetlen uralkodott, annyira, hogy sok nyavalyákat is okozott; kiváltképpen pedig kólikát, mely közönségesseenn uralkodik most ott, mellyet Savedra, és Jovellanos Ministerek is el kaptak, és az elsőbb ez által minden munkára alkalmatlanná tétetődött, 's még az élete is veszedelemben forog. — Hertzeg de la Paz,

az Üdvarnál még mind ez ideig a' leg nagyobb kegyelembenn tartatik: mindazáltal Ő Felségeket Ildefonsóba nem kísérte el. — Az Algíriai Dej, a' Spanyol Országai Konzult Delasherast fogságba vettette, és tőle azon summa pénz' le-fizetését kívánja; melyet az előtte való Dej a' Spanyoloknak adott költsönn.

Magyar - Ország.

Alsó - Zsoltzáról Aug. 16-dikán: — „A' M. Vay Famíliának itteni Kriptájába, tegnap takarították el illendő czeremóniával M. Vay Dániel Ts. K. Kamarás Ur, kinek Aug. 13-dikán történt halálával, özvegyen maradt M. R. Sz. B. Gróf Wartenslebenn Eszter Ászszony, a' ki ekképpen két esztendő alatt, egy Fiatskájától, édes Annyától, 's Attyától, végre pedig Férjétől is meg-fosztatott. “

„Szöllő-hegyeinkenn, a' hol tavaj kevés termés völt, most se' sok van: a' hol ellenben tavaj bőv szüret völt, most se' lehet a' szük termésről panaszolkodni. — Aratásunkkal nem igen ditsekedhetünk: mert egy Kereszt-élet többnyire tsak két, leg feljebb három vekával fizet. A' nagy szélveszek t. i., mellyek, Basiliskus napjától fogva több ízben dühösködtek, igen meg-fizálták a' kalászatokat, és sok magot ki ráztak belőlök. “